

BJELOGLAVI SUP

10.22.2007

Bjeloglavi sup je na našem prostoru jedna od najvećih ptica koje lete. Raspon krila kod ovih ptica može doseći i do 3 metra a njihova težina i do 15 kilograma, a dugački su od 95 - 105 centimetara. Ove ptice dožive starost i do 60 godina. Supovi su strvinari, što znači da se hrane uginulim životinjama a to znači da nisu agresivne ptice.

Žive u paru, a ženka izlegne samo jedno jaje godišnje, nekada i u decembru, iz kojeg se nakon dva do tri mjeseca izleže mladi sup. Mladi sup u gnijezdu raste oko 4 mjeseca nakon čega se otisne zajedno sa roditeljima u potragu za hranom, te se ubrzo i osamostali.

U toj i takvoj potrazi oni lebde na vazdušnim strujama pri brzini od 50 km/h., a prilikom obrućavanja ta brzina je nevjerovatnih 120 km/h. Gnijezde se u kolonijama s većim brojem jedinki a i u potragu za hranom kreću u grupama. Ta potraga za hranom je smisljena formacija tzv. Ćal formacija, u kojoj je svaki sup od susjednog i lijevo i desno udaljen 1 kilometar ili više te kada primjeti letinu, koju u dosta slučajeva obleću i gavranovi koji su supovima pokazatelj prisustva hrane, počinje da kruži što je pokazatelj ostalima da je primjećena hrana i da se okupe oko njega.

Nejčešće kruže na visini od 200 - 600 metara a znaju se popeti i na visinu od 1000 metara na kojoj pretražuju područje od stotinjak kvadratnih kilometara. Njihov vid je oštriji od čovjekovog osam puta te im sa te visine i ne predstavlja problem da uoče letinu. Bez problema prevale udaljenost od 300 kilometara za vrijeme od 6-7 sati koje provedu u potrazi za hranom. Takvu potragu supovi prave i do nevjerovatnih 3000 km., a koja se prekida nakon pet godina kada postaju spolno zreli i kada se vraćaju, u većini slučajeva na mjesta gdje su rođeni ili u neposrednu blizinu, da zasnuju obitelj. Već od septembra počinju sa svadbenom igrom u kojoj supovi lete jedan tik kraj drugog, gotovo se dodiruju, a zajedno se obrućavaju i podižu.

Bjeloglavi sup je u našem kraju izumrla ptica kao i ostale četiri vrste letinara koje su početkom prošlog stoljeća naseljavale veći dio Evrope. Osim u Španiji u kojoj je najveća kolonija supova supovi još uvijek imaju kolonije u Hrvatskoj (oko 70 parova) i Srbiji (oko 50 parova). Po njihovim karakteristikama i

navikama prilikom hranjenja i gnježđenja, opravdano se može pretpostaviti da nadlijeæu i naše krajeve no međutim još uvijek nije zabilježen slušaj gniježđenja ovih ptica na našim prostorima u periodu poslije rata.

Razlog radi kojeg je ovakva situacija pored ratnih dajstava koja su bila izražena na ovim prostorima i razlog sve manjeg eksernog stoæarstva, ispaše ovaca i ostale stoke na prirodnim pašnjacima, kao i uopšte smanjen broj stoke kao i prodor civilizacije i približavanje ljudi mjestima gnježđenja. Zatim razlog veterinarskih mjera koje nalažu zakopavanje uginule stoke, koja tako postaje nedostupna za supove. Trovanjem uginulih životinja s ciljem trovanje divljih životinja poput vukova i lisice koji uznemiruju stoæare te lovom supova iz trofejnih razloga.